

KAJAANIN SEUDUN HUTTUSTEN KANTAPERHEET

Paltamon suurpitäjä ympäröi 1700-luvun lopulle saakka koko laajan Oulujärven ja käsitti lisäksi alueet siitä koilliseen Kiannalle eli Suomussalmelle saakka. Paltamon alueiden sisällä sinnitteli piskuinen Kajaanin kaupunki. Sotkamoon kuuluivat kokonaan Kajaanista itään vievän vesireitin varret. Tällä Kainuun alueella ei näytä Huttusia olleen ennen isonvihan aikoja, kuten ilmenee mm. Aarre Läntisen tutkimuksessa Kainuun talonpoikaissuvuista 1554 - 1713 (Genos 44, ss. 78-126).

Vuonna 1730 Paltamon talvikäräjille ilmestyy **Juho Huttunen** Mainuan kylästä. Juho oli vuonna 1727 asuttanut Paltaniemellä Kemilän tilaa kappalainen Caspar Gröönin luvalla, kunnostanut viljelyksiä ja rakentanut rakennuksia ym. Nyt hän vaati Kemilän seuraavalta asukkaalta, Matti Hurskaiselta, korvauksia tekemistään töistä. Oikeus ei Juhon vaateisiin suostunut, mutta jäihän tapauksesta pöytäkirjan pykälä; Kainuun Huttus-suvun kantaisän ensiesiintyminen.

Juho oli siis asettunut silloiseen Mainuan kylään, nykyiselle Lehtovaaralle. Ensimmäinen Paltamosta säästynyt rippikirja, 1731-1737, kirjaa hänet vaimoineen ja kolmine lapsineen. Myöhemmistä kirjoista selviää, että Juho Huttunen oli syntynyt noin v. 1686 ja hänen vaimonsa Susanna Torvinen noin v. 1685. Heillä oli kolme lasta: Juho synt 1715, Kristiina synt 1716 ja Pekka synt 1722. Hyvä kysymys on, mistä tuo ensimmäinen Juho oli peräisin. Todennäköisesti Sonkajärven suunnalta, mutta kun lähteistä puuttuu patronyymikin, on lähtötalon löytäminen vaikeaa. Sonkajärven tuntijat, suuret kiitokset hyvistä ehdotuksista!

Juho Juhonpoika Huttunen, s. 1715, k. 1772.

Juhon ensimmäinen vaimo Inka Tanskanen, s. 1706, oli kotoisin Tyrnävältä. Hänen perukirjansa vuodelta 1761 on säilynyt ja se on yksi vanhimpia Paltamon perukirjoja. Tukholman arkistojen mukaan Juho osti v. 1757 veljensä Pekan kanssa perinnöksi Ronkaalan talon n:o 8 Mainuan kylästä. Muutaman vuoden kuluttua veljekset jakoivat talonsa: Pekka jäi asumaan Ronkaalaa ja Juho muutti läheiselle torpanpaikalle nimeltään Lehmimäki. Suku asutti molempia taloja vuoden 1820 paikkeille. Ronkaalan puolen huomattavin yöpyjä lienee Venäjän keisari Aleksanteri I vuoden 1819 Kajaanin matkallaan. Juholla oli 6 lasta, joiden puolisoitten sukuja olivat mm. Tuovinen, Meriläinen, Liuski, Halonen ja Tervonen. Juhon jälkipolvia asuu edelleen lähikylissä lähinnä nykyisen Kajaanin alueella.

Kristiina Juhontytär Huttunen, s. 1716, k. noin 1795.

Kristiina avioitui Kajaanin kaupunkiin Heikki Heikinpoika Hiljasen kanssa. Heikki oli Kajaanin linnan nihtejä, kuten myöhemmin poikansakin. Perhe asui välillä Sotkamossa. Hiljasten suvussa oli sotilaita vielä ruotusotaväen viimeisinä vuosina 1800-luvun alussa. Heikille ja Kristiinalle on kirjattu 7 lasta; heidän puolisoissaan mm. Hyryläisiä, Karjalaisia, Haapalaisia, Mikkosia ja Juutisia.

Pekka Juhonpoika Huttunen, s. 1722, k 1765.

Pekan vaimo oli Marketta Matintytär Leinonen, s. 1730. Heillä oli kaikkiaan 9 lasta. Pekan pojanpoika Heikki Juhonpoika Huttunen, s. 1777, oli koko suvun ensimmäinen "virkamies"; hän toimi Kajaanissa räätälinä 1800-luvun alussa, kunnes kuoli karmeana tautivuonna 1833. Toinen Pekan pojanpoika, Pekka Matinpoika Huttunen, s. 1774, muutti perheineen 1700-

luvun lopulla Kiuruvedelle, ja hänen myöhempiä jälkeläisiään on mm. presidentti Mauno Koivisto. Pekan ja Marketan lasten puoliset avioituivat mm. Mustosten, Rusasten, Tervosten, Laatikaisten ja Korhosten kanssa.

Merkillepantavaa on, että Kainuun Huttuset ovat sijoittuneet aika selvästi vain nykyisen Kajaanin ja Sotkamon alueille. Suomussalmen Huttu-suku on aivan erillinen, ilmeisesti Pudasjärven - Kiimingin peruja. Koko Ylä-Kainuu on varsin köyhää Huttusista. Kuhmossa vilahdelee muutamia esiintymiä, jotka etunimistä päätellen ovat itäistä perua. Iisalmen suurpitäjän kanssa on Kajaanilla ja Sotkamolla ainakin 1800-luvulta lähtien muuttoliikettä molempiin suuntiin.

Avunpyyntöjä

Kajaanin alueen Huttusissa on muutamia, joita en ole pystynyt yhdistämään em. kantaperheisiin.

1. Pekka Juhonpoika Huttunen, kuoli 43-vuotiaana vuonna 1825 Mainuan kylän n:o 14 Autioperässä, johon ilmestyi rengiksi rippikirjan 1811-16 s. 77 mukaan. Avioitui sitten 1815 talon leskeksi jääneen emännän Inkeri Pikkaraisen kanssa; heillä 2 poikaa vuosilta 1816 ja -17. Rippikirjoissa ei anneta Pekalle ollenkaan syntymäaikaakaan eikä -paikkaakaan.
2. Matti Pekanpoika Huttunen Sotkamosta, murhattiin Alasotkamossa 1850. Ensimmäinen merkintä Sotkamossa on 1835 vihkitieto Elsa Heikkisen kanssa, heillä lapsia vuosina 1835-48. Rippikirjoissa ei Matille lainkaan syntymäaikaakaan eikä -paikkaakaan.

Iisalmen suunnassa lienee näiden molempien syntymäpaikka. Jos Pohjois-Savon tuntijoilla olisi sopivia ehdokkaita, olisin vinkeistä kiitollinen. Yhteystietoni ovat sukuseuran sivuilla.

10.9.2007 Jouko Huttunen